

Gladsaxe Byarkiv indtager Split.

Den gamle by Split i Kroatien blev oprindeligt anlagt af den Romerske Kejser Diocletian. Siden har byen været indtaget af mange forskellige herredømmer både tyrkisk og Østrig-ungarsk. I maj 2015 blev byen indtaget af Gladsaxe Byarkiv, da to medarbejdere herfra var på studietur til byen.

Til daglig er Gladsaxe Byarkivs vigtigste arbejdsområder at hjælpe borgerne og de kommunale forvaltninger med informationer om kommunen. Derfor samler vi papirer, protokoller, lokale aviser og meget andet, som kan hjælpe jer med lige netop jeres spørgsmål. For at blive endnu bedre til dette, fik vi lov til at komme på studietur/kompetence udvikling til en af Gladsaxe Kommunes venskabsbyer.

Vores valg faldt meget naturligt på byen Split. For det første taler den ene af os flydende Kroatisk, så en tolk blev overflødig. For det andet er der rig mulighed for at se på arkiver og historie i byen.

I Split var der både mulighed for at besøge den kommunale forvaltning på Rådhuset og se deres arkiver samt at besøge Statens arkiver for Kroatien, som har et regionsarkiv for hele Dalmatien i Split.

Den 19. maj 2015.

Vi begyndte vores rejse fra Kastrup til Split kl. 9 om morgenen og ankom til Splits lufthavn kl. 16 efter en lidt presset rejse, med et lyn skift mellem flyene i Zagreb, efter at vores første fly var forsinket. Velkommen til Split tog vi til vores hotel, så vi var klar til at begynde vores studie næste morgen.

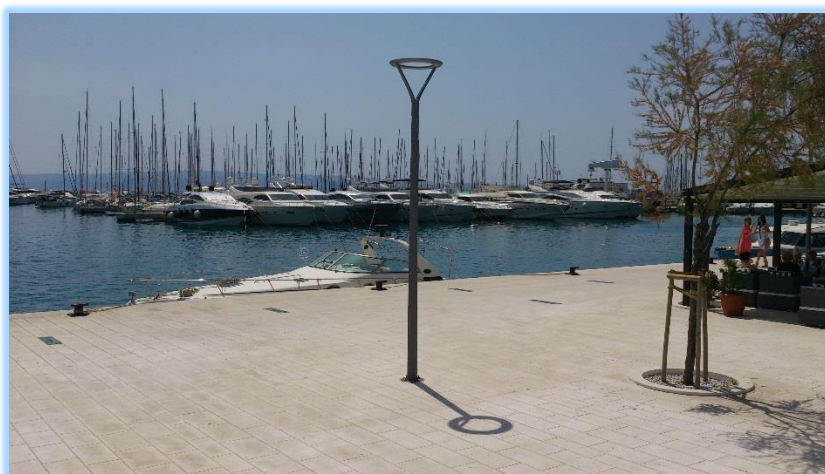
Hotellet Belewue med en meget central beliggenhed og meget økonomisk overkommeligt.

Den 20. maj 2015 Arkiv på Rådhuset i Split.

Vi blev hentet på hotellet af international sekretær Nikola Aleksica fra Split Kommune, som gav os en kort historisk beskrivelse af vores gåtur til rådhuset. Split rådhus er nok et af de smukkeste placerede rådhus vi har set, med en udsigt til havnefronten.

Split Rådhus

Udsigt fra Rådhuset

På rådhuset blev vi modtaget af Vicekommunaldirektør Vesna, lederen af journalen Visnjom Jelavic og de to arkivarer Ratkom Roglicem og Svjetlanom Radun. Vi havde en spændende dialog om postgange i kommunen, journalisering af modtagne dokumenter, fordeling af indgående post til sagsbehandlerne og meget mere. I Split har de en fælles journal, som modtager, registrerer og fordeler alt modtaget post, modsat Gladsaxe kommune hvor vi ikke har en fællesjournal, men hvor den enkelte sagsbehandler selv er ansvarlig for at registrere og journalisere indgået post. Det blev os meget bevist hvor effektivt det er med en fælles journal i en kommune. Der er ikke noget post som ikke bliver journaliseret og som ikke bliver afleveret til den rigtige afdeling.

Når sagsbehandlerne har færdigbehandlet sagerne bliver de sendt tilbage til den fælles journal, som registrerer at sagen er passivført i deres elektroniske journalregister. Det er de to arkivarer, som varetager journaliseringen og passivførelsen af sagerne i Split kommune. Når sagerne er passivført bliver de arkiveret i en af de to arkiver, som er på Rådhuset.

Arkivet er opdelt i et arkiv for byggesager og et arkiv for øvrige administrative sager. Arkivsagerne bliver opbevaret i arkivet indtil de skal kasseres eller afleveres til Statens arkiver. Split Kommune har ikke ligesom vi har i Gladsaxe et Byarkiv, som varetager arkivmyndigheden for kommunen. Deres bevaringsværdige arkivalier skal derimod afleveres til Statens regionsarkiv for hele Dalmatien i Split efter 30 år.

Byggesags arkivet, arkivfolkene fra Split og Gorica fra Gladsaxe Byarkiv

I Danmark bruger de fleste kommuner en fælles journalplan, som bliver fremstillet af Kommunernes landsorganisation. Split kommune modtager en overordnet journalplan fra Statens arkiver, som kommunen så retter til så den passer til deres sagsområder. Herefter skal journalplanen, som er tilrettet af kommunen, godkendes af Statens arkiv inden den kan tages i brug. Det er Statens arkiv i Split, som fører det overordnede arkivtilsyn med Split kommune.

Det administrative arkiv i Split Kommune

Besøget i Splits journal og arkiv var spændende. Vi fik indsigt i hvordan de havde valgt at drive deres fælles journal, men samtidig fik vi også en god debat om hvordan vi gør i Gladsaxe Kommune. Vores kollegaer i Split spurgte meget interesseret til hvordan vi driver arkiv i Danmark og vi håber at dagen gav både kompetence udvikling til dem og til os.

Den 21. maj 2015 besøg på Statens arkiv i Split.

Vi blev hentet på hotellet af international sekretær Nikola Aleksica, som sammen med os skulle besøge Statens arkiver i Split. Vi blev modtaget af Landsarkivar Marinom Grgicevic, som er leder af regionsarkivet i Split. Hun redegjorde for organisationen i arkivet. De er 20 medarbejdere på arkivet, men de er berammet til 28. Så der er nogle ledige stillinger, som skal besættes. Arbejdet på arkivet er organiseret i forskellige enheder, som varetager de forskellige arkivopgaver, som er knyttet til arkivmyndigheden.

I den første enhed arbejder arkivarerne med de myndighedsrettede opgaver i forhold til andre myndigheder, kommuner og institutioner. Her består arbejdet i at vejlede, udarbejde arkivinstrukser og føre tilsyn med myndighedernes og kommunens arkiver. Arkivaren aflægge selv besøg hos samtlige myndigheder, kommunekontorer og institutioner for at tjekke om arkiverne bliver opbevaret på den korrekte måde.

I den næste enhed arbejder personalet med at modtage, ordne, registrere og pakke de indkomne arkivalier fra myndigheder og privatpersoner.

I en tredje enhed driver de selv magasinerne og får her opstillet arkivalierne. Vi blev her bl.a. præsenteret for en kirkebog fra 1504, som var blevet konserveret og efterfølgende pakket ind i en passende arkivkasse. Det var en fornøjelse, at vi iført hvide handsker, fik lov til at bladere i denne Kirkebog. De fleste arkivalier på arkivet er skrevet på latin, italiensk og tysk. Så det har været et krav til arkivarerne at de var historie uddannet og kunne italiensk.

Statens arkiv i Split.

I en fjerde enhed varetog arkivaren kort og matrikel samlingen. Matrikelkortene er optegnet efter Østrig-Ungarsk forbillede. Det var imponerende hvor detaljeret disse arkivalier var optegnet. I journalerne kunne man finde oplysninger om hvem som boede på en ejendom, hvor meget de tjente, hvor stor grund og huset var, hvor mange husdyr de havde m.v. Fantastisk kilde materiale for bl.a. slægtsforskere.

Statens arkiv i Split havde også et selvstændigt filmarkiv og filmværksted. Endvidere var der en stor konservator afdeling. I Danmark bevarer man alle de gamle kilder ved at digitalisere dem for ikke at bruge penge på konservering. I Split derimod, konserverede de arkivalierne, som havde behov for det, så de kom til at fremstå som da de var nye. Konservatorerne er meget dygtige og gør et imponerende flot stykke arbejde.

Efter et spændende besøg var det blevet tid til en rundvisning i den gamle bydel af Split. Sammen med Nicolaj Aleksica besøgte vi katakomberne under det gamle Slot, som udgør de bymure, som i dag danner rammerne for den gamle bydel. Under slottet har de udgravet katakomberne, som tidligere var blevet fyldt med affald. Udgravningen er en løbende proces.

Udgravning under Split

Katakomberne under Split

På byvandringen blev vi ført igennem de smalle gader i Split, så de fire byporte og så katedralen, som oprindeligt var bygget som mausoleum for Kejser Diocletian.

Efter en dejlig byvandring sluttede vi af med frokost sammen med vores guide Nicolaj. Vores officielle besøg med Gladsaxe Kommunes venskabsby Split var hermed afsluttet.

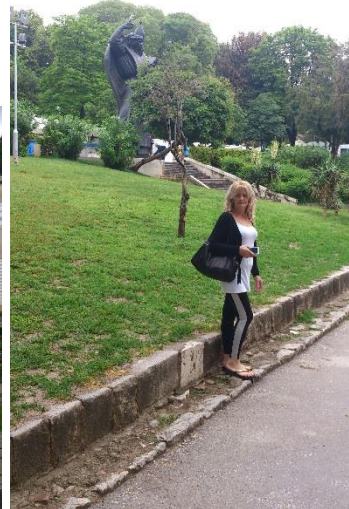
Den 22. maj 2015 selvstudier på Byens museer

Denne fredag brugte vi på selvstudier på to af de museer, som har stor betydning for byen Split.

Vi besøgte kunster Ivan Mestrovic museum. Han var skulptør som har haft stor betydning for Split. Han har bl.a. skabt en statue af Biskop Grgur Ninski, som er et symbol på frihed for byen. Efter sigende skulle det bringe held at berøre den ene guldtå på figuren af Biskop Grgur Ninski.

Ivan Mestrovic museum

Gorica og figuren af Biskop Grgur Ninski

Vi var også på besøg på det arkæologiske museum i byen. Museet havde store flotte udstillingslokaler, men ikke så mange genstande.

Efter tre spændende dage med studiebesøg i Split valgte vi selv at tilbringe resten af weekenden i byen.

Så fredag eftermiddag blev vi turister, som alle de andre.

Venlig hilsen

Gorica og Charlotte
Gladsaxe Byarkiv